

Relaxte jonge Boomvalk, zittend op een aardhoop in de buurt van het nest, 17 september 2019
(Foto: Wim van Barneveld jr., zie artikel van Henrik de Nie en Wim van Barneveld elders in
deze Takkeling). *Relaxed fledgling Hobby near nest, 17 September 2019.*

Korhoenders en Haviken, hemeltjelif

Rob G. Bijlsma

Stel: je bent een Havik en je leeft op de zandgronden van Oost-Nederland, meer precies op de Sallandse Heuvelrug. Het boerenland is uitgekleeft en vergiftigd, in de restjes bos en hei vind je nog een woonplek. Daar is het harken geblazen, zoveel voedsel van het juiste formaat is niet voorhanden. Havikprooien leiden namelijk óók een tobbed bestaan. Er is zelfs een soort die de facto is uitgestorven maar met man en macht door mensen overeind wordt gehouden, het korhoen. Kennelijk zijn er genoeg mensen die garen spinnen bij het dragen van water naar de zee. Het korhoen is prachtige vogel die al in de jaren tachtig van de vorige eeuw merkte dat Nederland onleefbaar was geworden en besloot te verdwijnen. Dat pakte het hoentje voortvarend aan. Een rechte neerwaartse lijn, het nulpunt is in feite al gepasseerd.

Dat er nog enkele schichtige hoentjes in Salland ronddarren heeft te maken met de aanvoer van Zweedse vogels. Elk jaar kieperen de beheerders enkele handenvol hoentjes het terrein in, voornamelijk hanen trouwens (want die zijn makkelijker te vangen dan hennen), die in de daaropvolgende maanden als sneeuw voor de zon verdwijnen. Van Nederlandse korhoenders is niets meer te bespeuren (al is zelfs dat niet zeker: de nieuwsvoorziening over de korhoenders op de Sallandse Heuvelrug munt uit in vaagheid en gebrek aan cijfers). Het korhoen in Nederland verkeert momenteel in dezelfde staat als fazanten in de vorige eeuw: alleen bij de gratie van jaarlijkse dumping van nieuw vlees wisten fazanten op de zandgronden overeind te blijven. Stop met uitzetten en fazanten toedeledokie.

Trekken aan een dood paard is de professionele Nederlandse natuurbeschermer wel toevertrouwd. Dat komt omdat het bureaucraten zijn geworden, die denken dat een instandhoudingsdoel hetzelfde is als effectieve bescherming. In die wereld kijken ze nauwlettend toe of een soort door de bodem van hun papieren systeem zakt, opdat ze vervolgens geld kunnen pompen in zinloze acties. De uitkomst doet niet terzake. Het betekent bovenal baantjes, opdrachten, rapporten, modellen, no-regret maatregelen... Hoe meer onzin, hoe beter. In dat virtuele systeem verdwijnen miljoenen euro's. Is dat geen leuk afstudeeronderwerp: hoeveel geld wordt er in zulke projecten gestopt? Hoe effectief is het? Ik durf nu al te voorspellen: net zo niet-effectief als het geld gepompt in de redding van de 'biodiversiteit' in de landbouw, waarvan in de afgelopen decennia bij herhaling, gebaseerd op goede wetenschap, is gebleken dat het weggegooid geld is. Feitelijk inkomenssteun voor boeren. Reken maar dat het gedoe rond korhoenders dezelfde uitkomst heeft: inkomenssteun voor groene clubjes en adviesbureaus, punt. Allemaal zonder dat iemand verantwoording hoeft af te leggen, zonder openbaarheid van geldbesteding en resultaten. Of moeten we het zien als een teken van welvaart: alles kan, alles mag, wie doet ons wat? Een mooi voorbeeld van dat laatste is de bejegening van Haviken door zogenaamde beschermers op de Sallandse Heuvelrug, waarover Eef Jansen in deze Takkeling verslag doet.